

LAPORAN ARANG BATU DAN TENAGA YANG BOLEH DIPERBAHARUI DI MALAYSIA

Oleh Ili Nadiah Dzulfakar | Felo Climate Tracker

Ringkasan Eksekutif

Asia Tenggara ialah sebuah rantau yang pesat membangun, dan keputusan berkaitan tenaganya ialah kritikal terhadap usaha global dalam mengurangkan bahan bakar fosil yang melepaskan karbon. Namun sedikit sahaja yang diketahui di luar rantau ini mengenai naratif media spesifik yang membentuk perdebatan tenaga nasional di setiap negara. Jurang pengetahuan kritikal inilah yang ingin dipenuhi oleh Penjejak Iklim (Climate Tracker) dan Pusat Stanley untuk Keamanan dan Keselamatan (Stanley Center for Peace and Security), dengan menjalankan analisis liputan media berkaitan tenaga di lima buah negara di seluruh Asia Tenggara.

Laporan mengenai Malaysia ini merupakan yang kelima dalam siri laporan yang meliputi Filipina, Indonesia, Malaysia, Thailand, dan Vietnam. Ia telah disokong oleh Stanley Center di bawah tajuk kolektif *Fueling the Tiger Cubs: How Southeast Asia's Media Is Covering Coal's Last Frontier*, sebuah analisis media pelbagai negara yang diketuai oleh wartawan muda dari Filipina, Indonesia, Malaysia, Thailand dan Vietnam.

Setiap negara di Asia Tenggara dalam kajian kami mempunyai landskap media yang unik dengan pelbagai cabaran dan peluang untuk pelaporan tenaga. Dua tahun kebelakangan ini telah menyaksikan perubahan yang luar biasa dalam landskap kerajaan dan tenaga di Malaysia, yang turut mengakibatkan perubahan dalam pelaporan tenaga. Selepas beberapa dekad lamanya dasar tenaga dibentuk oleh pakatan Barisan Nasional, kerajaan Pakatan Harapan (PH) telah bertindak untuk meliberalisasikan **pihak media** serta sektor tenagadengan lebih lanjut, meluluskan 80 inisiatif tenaga pada tahun 2019 yang secara umumnya dilihat sebagai kondusif terhadap pertumbuhan tenaga yang boleh diperbaharui. Permulaan tahun 2019 menyaksikan banyak artikel mengenai tenaga boleh diperbaharui dipaparkan di semua saluran media utama di Malaysia. Lebih daripada 87.5 peratus merangka teknologi tenaga yang boleh diperbaharui ini secara positif, satu trend yang berterusan hingga tahun 2020.

Liberalisasi berita telah **menghasilkan penerbitan pandangan yang lebih berani mengkritik status quo** dan kebergantungan Malaysia kepada bahan bakar fosil oleh saluran berita peneraju, yang kebanyakan dimiliki oleh kerajaan sebelum ini. Dari Januari 2019 hingga Ogos 2020, 46 artikel di seluruh enam saluran berita merangka arang batu sebagai “kotor” dan “mundur.” Hanya 18

daripada ini merupakan pandangan daripada kolumnis atau pakar tenaga.

The Star paling menonjol kerana menerbitkan lima pilihan editorial daripada kolumnis **Mangai Balasegaram** yang berulang kali membuat perkaitan antara arang batu dan perubahan iklim. Bagaimanapun, secara keseluruhan, masih terdapat artikel yang merangka arang batu secara positif (52) sebagai bahagian yang sangat diperlukan dalam campuran tenaga Malaysia—tambahan pula, **arang batu masih menyumbang 44 peratus daripada kapasiti tenaga Malaysia**. Jelas dilihat, 88 peratus dari 52 artikel ini hanya memetik wakil perniagaan dan industri, yang jelas menunjukkan kekurangan kepelbagaian dari sudut pandangan yang disertakan.

Selepas dua tahun memerintah, kerajaan PH **tidak lagi dapat mengawal parlimen pada Februari 2020, sejurus selepas itu, perdana menteri meletakkan jawatan**. Ketika negara tersebut perlahan-lahan mengendalikan pergolakan politik dan peningkatan **krisis hutang**, masih belum jelas apakah dasar tenaga dan media selepas tahun 2020 dan bagaimana perkara ini bakal memberi kesan kepada masa hadapan tenaga Malaysia.

Secara keseluruhan, penyelidik Malaysia kita, Ili Nadiah Dzulfakar, memeriksa 344 artikel di seluruh enam cawangan akhbar—*The Star*, *New Straits Times* (NST), *The Malaysian Reserve* (TMR), *The Edge*, *Free Malaysia Today* (FMT), dan *Malaysia Kini*—dan telah membuat kesimpulan seperti di bawah.

Dapatan Utama

- Peratusan pecahan dalam gambaran saluran media peneraju di Malaysia terhadap arang batu hampir sama, dengan 46 peratus daripada artikel merangka bahan bakar fosil secara positif dan 40.7 peratus merangkanya secara negatif.
- Artikel yang dirangka secara positif menggambarkan arang batu sebagai bahagian yang sangat diperlukan dalam ekonomi Malaysia dan memetik **teknologi arang batu super kritikal ultra (ultra-supercritical, USC)** sebagai bukti bahawa arang batu boleh dijadikan “bersih”. Semua saluran berita yang dikaji menerbitkan beberapa artikel dengan rangka positif untuk arang batu kecuali *Malaysia Kini*, satu saluran bebas yang dicipta untuk menentang dominasi perbadanan media besar. Tiga suku daripada artikel yang menyokong pembangunan

- arang batu melakukan sedemikian dengan secara eksklusif memetik daripada wakil perniagaan dan orang dalam industri— jelas memaparkan kekurangan kepelbagaian sudut pandangan.
- Artikel yang kritikal terhadap arang batu memaparkan kesannya terhadap alam sekitar atau menggambarkan projek tertentu, seperti **loji kuasa 1,000-MW TADMAX di Selangor**. Hampir 40 peratus daripada artikel ini merupakan kupasan pandangan daripada kakitangan editorial akhbar atau kolumnis jemputan.
  - Sejumlah kecil kolumnis yang mengkritik arang batu mempamerkan kesedaran tinggi bagi perubahan iklim. Contohnya, Mangai Balasegaram, penulis lima artikel pilihan editorial yang menghubungkan arang batu dan pemanasan global dalam *The Star*, berharap agar sudut perubahan iklim dapat dibincangkan dengan lanjut dalam pelaporan arang batu. Balasegaram ialah seorang konsultan untuk Pertubuhan Kesihatan Sedunia (World Health Organization) dan ahli bagi rangkaian Clean Energy Wire.
  - Untuk tenaga yang boleh diperbaharui, rangka positif dengan jelas telah mendominasi, merangkumi 87.5 peratus daripada keseluruhan artikel tenaga boleh diperbaharui. Sekiranya kita mengecualikan hidro besar daripada campuran ini, rangka positif menjadi lebih besar, iaitu pada 99 peratus. Rangka negatif terhad kepada empat artikel yang diterbitkan oleh *The Star* dan *The Edge*.
  - Apabila gabungan PH mengambil alih kuasa pada tahun 2018, Kementerian Tenaga, Sains, Teknologi, Alam Sekitar dan Perubahan Iklim (MESTECC) yang baharu dibentuk merancang beberapa langkah reformasi tenaga, termasuk dasar tenaga boleh diperbaharui yang lebih menyokong. Perbincangan mengenai dasar ini membentuk teras bagi pelaporan tenaga boleh diperbaharui dalam enam bulan pertama tahun 2019. Menyahut pendirian kementerian, wartawan merangka pembangunan tenaga boleh diperbaharui sebagai asas kepada “**memberi kepelbagaian bahan bakar**”. Dua rangka artikel positif yang lain, kebanyakannya membabitkan kuasa solar, meletakkan tenaga boleh diperbaharui sebagai gesaan pembangunan ekonomi tempatan dan pengurangan pelepasan karbon Malaysia.
  - Empat artikel dari *The Edge* dan *The Star* menonjol kerana merangka tenaga boleh diperbaharui sebagai pelaburan berisiko. Tiga daripada artikel ini merupakan pandangan yang mempertikaikan bahawa sasaran tenaga boleh diperbaharui kerajaan ialah terlalu tinggi dan tenaga boleh diperbaharui tidak boleh menggantikan bahan bakar fosil sebagai kuasa muatan dasar Malaysia.
  - Seperti solar dan angin, projek tenaga hidro berskala kecil telah dirangka secara positif sebagai teknologi boleh diperbaharui yang dapat menghasilkan pertumbuhan ekonomi di kawasan pedalaman serta mesra alam. Bagaimanapun, empangan tenaga hidro tradisional telah **dikritik sebagai memusnahkan persekitaran tempatan dan budaya orang asli** dalam dua pertiga daripada artikel yang ditulis mengenai topik ini.
  - Kepentingan perniagaan banyak diwakili dalam liputan tenaga, iaitu sebanyak 30 peratus artikel yang diterbitkan termasuk kandungan perhubungan awam (PR). Editor Shannah Teoh dari *New Straits Times* bercakap mengenai hubungan langsung di antara firma PR dan editor. “Firma PR, mereka menghubungi editor secara terus...untuk mempengaruhi pandangan editor dan [membuatkan mereka] melihatnya sebagai kisah yang penting untuk ditugaskan,” ujar beliau.
  - Lebih tiga suku daripada 344 buah kisah disiarkan di bahagian perniagaan/wang/ekonomi dan mencerminkan rangka perniagaan dengan banyak. Menyedari kelemahan ini, seorang wartawan di Malaysian SME Media Group berkata, “Saya berpendapat bahawa lebih baik sekiranya kisah-kisah berkaitan tenaga dikategorikan sebagai berita umum, tidak semestinya perniagaan, kerana apabila kita melihat berita mengenai perniagaan, tiada kesan terhadap alam sekitar [disebutkan]”. Dalam sampel kami, 67 peratus daripada artikel dalam kategori perniagaan/wang tidak menyebut kesan ekonomi bagi isu-isu tenaga.
  - Berkenaan halangan umum untuk laporan tenaga yang lebih baik, tiga daripada 11 wartawan yang ditemu ramah bersetuju bahawa mereka menghadapi masalah untuk mengakses sumber yang boleh dipercayai untuk temu ramah. Semua wartawan yang ditemu ramah kecuali seorang mengakui bahawa sumber untuk artikel tenaga mereka adalah terhad dan ini menyebabkan berlaku pengulangan, pandangan berat sebelah, biasanya daripada sektor perniagaan/bank/industri dan kerajaan.

Sementara laporan ini tidak menawarkan cadangan khusus bagi mempertingkatkan naratif media tenaga bersih di Malaysia, penyelidikan boleh digunakan untuk memaklumkan usaha pembangunan intervensi serta tindakan yang berkesan.

Penyelidikan untuk laporan ini telah dijalankan di bawah panduan Climate Tracker, sebuah rangkaian 12,000+ wartawan iklim muda di seluruh dunia. Kaedah penyelidikan termasuklah pensampelan, analisis kandungan, analisis rangka, dan temu ramah bersama pemberita dan editor, dan rangka masa yang diperiksa ialah dari Januari 2019 hingga Ogos 2020.

Laporan ini merupakan sebahagian daripada analisis media serantau yang ditugaskan oleh Stanley Center for Peace and Security dan diterbitkan oleh Climate Tracker.

Mengenai Kami

Stanley Center for Peace and Security bekerjasama dengan orang ramai, organisasi, dan masyarakat global yang lebih besar untuk mendorong kemajuan dalam tiga bidang isu—mengurangkan perubahan iklim, menghindari penggunaan senjata nuklear, dan mencegah keganasan serta kekejaman besar-besaran. Pusat ini ditubuhkan pada tahun 1956 dan mengekalkan kebebasannya dalam membangunkan forum untuk pelbagai sudut pandangan dan idea. Untuk mengetahui selanjutnya mengenai penerbitan terkini dan acara akan datang kami, sila lawati stanleycenter.org.

Mengenai Penjejak Iklim (Climate Tracker)

Penjejak Iklim ialah projek kewartawanan iklim berasaskan belia terbesar di dunia. Kami melatih dan memperkasakan orang muda berdaya saing di seluruh dunia untuk mempengaruhi perbincangan nasional mereka mengenai perubahan iklim, dan menerbitkan idea mereka di media nasional. Kami menghantar orang muda yang paling mengagumkan ke persidangan antarabangsa yang mana mereka boleh memberi pengaruh langsung pada pembuat keputusan dan mendapatkan pengalaman dalam membentuk dasar nasional dan antarabangsa. ClimateTracker.org.